

OPORTUNITĂȚI DE DEZVOLTARE ȘI PERFEȚIONARE A CONSULTANȚEI AGRICOLE ÎN JUDEȚUL IAȘI

OPORTUNYTY OF DEVELOPMENT AND PERFECTION OF AGRICULTURAL CONSULTANCY IN IASI DISTRICT

TURCUMAN M. T.

Școala generală „Iacob Negruzzi” – Trifești Iași

Abstract: *In the context of Romania's adhesion to the European Union the agricultural consulting gets importance and special meaning. More over, one of the criterion of adhesion to the agriculture to the European Union is represented by the existence of functional and well organized agricultural consulting.*

The Iași county has certain characteristic features regarding the organizing of this jes for the agriculture.

In this research the autors intended to accomplish a study concerning the present situation of the agricultural consulting in the county of Iași and identify the necessary levers for the development and perfecting of the agricultural consulting in Iassy's agriculture.

Definirea consultanței este extrem de dificilă, datorită multiplelor semnificații pe care le implică. O definiție unanim acceptată nu există și aceasta ca urmare firească a noutății relative a noțiunii, chiar dacă își are originea în limba latină, așa cum am arătat anterior, dar și domeniilor de activitate la care se adresează.

România se află în prezent într-o perioadă de pregătire a aderării la Uniunea Europeană, fiind necesare formarea și consolidare unor structuri agrare moderne, ridicarea calificării forței de muncă, pregătire profesională în meserii agricole care să ducă la creșterea productivității muncii și a veniturilor agricultorilor, precum și la dezvoltarea durabilă a mediului rural.

Integrarea României în structurile europene, presupune în mod necesar însușirea organică a unui set coerent de valori și instituții caracteristice țărilor cu o agricultură dezvoltată. Agricultură țării noastre necesită sprijin financiar, informațional sau de specialitate pentru a putea deveni competitivă cu celelalte state europene. Modul în care vor fi realizate obiectivele integrării în Uniunea Europeană depinde în mare măsură de politica promovată de guvern și nu numai, deoarece acesta nu este singurul organism în măsură să sprijine producătorii agricoli.

MATERIAL ȘI METODOLOGIA

S-a utilizat metodologia clasică prin folosirea unor indicatori și indici de caracterizare a factorilor generali și specifici din agricultura județului Iași.

SCOPUL LUCRĂRII

Identificarea oportunităților de dezvoltare și perfecționare conținutul consultanței agricole în județul Iași.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Fondul funciar este constituit din totalitatea terenurilor de orice fel, indiferent de destinație, de titlul pe baza căruia sunt definite sau de domeniul public ori privat din care fac parte. În funcție de destinație, fondul funciar este alcătuit din următoarele grupe de terenuri: terenuri cu destinație agricolă; terenuri cu destinație forestieră; terenuri aflate permanent sub ape; terenuri din intravilan; terenuri cu destinații speciale.

În județul Iași structura fondului funciar pe categorii de folosință este următoarea: terenuri agricole 379051 ha, terenuri cu destinație forestieră 99201 ha, terenuri aflate permanent sub ape 13087 ha, terenuri din intravilan 16974 ha și terenuri cu destinații speciale 39245 ha (tab. 1.1.).

Potențialul exploatației agricole

Exploatația agricolă este entitatea fundamentală a structurilor agricole și a economiei locale. Ea este studiată spațial, prin analiza dimensiunilor fizice cu ajutorul indicatorului suprafața medie a exploatației individuale și organizațional prin măsurarea comportamentului asociativ.

Suprafața medie a exploatației agricole individuale - Potrivit datelor pe anul 2004 pe ansamblul ruralului județului Iași suprafața medie a exploatației agricole individuale este de 2,38 ha, reprezentând un nivel foarte redus comparativ cu suprafața medie a fermei comunitare, de 18,7 ha sau cu cea corespunzătoare unor țări din Uniunea Europeană: 17,7 ha în Belgia; 26,4 ha în Irlanda; 28,1 ha în Germania; 35,7 ha în Franța; 67,1 ha în Regatul Unit al Marii Britanii.

Suprafața medie a exploatației de tip asociativ juridic - Potrivit datelor Ministerului Agriculturii și Alimentației pe 2004, dimensiunea medie, la nivelul ruralului a acestui tip de exploatație, este mai mică în județul Iași comparativ cu media națională, respectiv 321,4 ha față de 431,1 ha.

Suprafața medie a exploatației de tip asociativ familial - Potrivit datelor de la MAA, pe ansamblul ruralului, suprafața medie a exploatației de tip asociativ familial este de 108,9 ha (134,5 ha la nivel național). Asemenea asociații sunt prezente în 39,5% din numărul total de comune, preponderent în partea de est și sud-est. Distribuția comunelor corespunzătoare intervalului de variație al indicatorului pune în evidență ponderea mai mică (18,55%) a celor cu o suprafață medie sub 25 ha și frecvențe relativ apropiate pentru cele cu valori peste 25 ha (29,8% cele cu o suprafață medie între 25-74,9 ha; 23,3% cele între 75-149,9 ha; 28,4% cele cu 150 ha și peste).

Gradul de asociere în exploatarea terenului agricol - Potrivit datelor de la MAA, pe ansamblul ruralului, gradul de asociere în exploatarea terenului atinge în județul Iași o valoare medie de 41%, dublă față de media la nivel național (cca 20%).

Echiparea tehnică a exploatațiilor agricole - Nivelul de dotare a exploatațiilor agricole este format din mijloacele mecanizate sau utilajul tehnic -

tractoare, mașini, echipamente, instalații și utilaje pentru mecanizarea diferitelor procese de muncă, exprimă gradul și potențialul de dezvoltare al acesteia.

Structurile de proprietate - Complexitatea morfologică și funcțională a sistemului agriculturii implică cunoașterea structurilor de proprietate. Nivelul mediu de privatizare a terenului agricol din județul Iași, este superior mediei naționale, respectiv 78,2% față de 70,7%.

CONSULTANȚA AGRICOLĂ ÎN ROMÂNIA

România se află în prezent într-o perioadă de pregătire a aderării la Uniunea Europeană, fiind necesare formarea și consolidarea unor structuri agrare moderne, ridicarea calificării forței de muncă, pregătire profesională în meserii agricole care să ducă la creșterea productivității muncii și a veniturilor agricultorilor, precum și la dezvoltarea durabilă a mediului rural.

Integrarea României în structurile europene, presupune în mod necesar însușirea organică a unui set coerent de valori și instituții caracteristice țărilor cu o agricultură dezvoltată. Agricultură țării noastre necesită sprijin financiar, informațional sau de specialitate pentru a putea deveni competitivă cu celelalte state europene.

Agenția Națională de Consultanță Agricolă (ANCA) a fost creată în urma derulării unui program PHARE. Acesta este o structură subvenționată de guvern, care trebuie să acorde consultanță gratuită producătorilor agricoli.

Consultanța agricolă, ca orice activitate finanțată de către stat, este legiferată de diverse acte normative, începând cu anul 1998, anul în care s-a înființat Agenția Națională de Consultanță Agricolă.

Agenția Națională de Consultanță Agricolă funcționează ca instituție publică, are personalitate juridică și este finanțată integral de la bugetul de stat. Fiind în subordinea Ministerului Agriculturii și Alimentației, este coordonată direct de titularul acestui minister. Agenția Națională de Consultanță Agricolă (A.N.C.A.) are în subordine: Oficii Județene de Consultanță Agricolă (O.J.C.A.); unități de specialitate în formarea profesională a producătorilor agricoli, specialiștilor și a altor agenți economici din agricultură; centre de perfecționare a personalului. La rândul lor, Oficiile Județene de Consultanță Agricolă (O.J.C.A.) au în structura lor Centre Locale de Consultanță Agricolă cărora le sunt subordonate Casele Agronomului, existente la nivel de județ.

Agenția Națională de Consultanță Agricolă își desfășoară activitatea în colaborare cu serviciile de consultanță agricolă din cadrul institutelor și stațiunilor de cercetare, unităților de învățământ superior, societățile comerciale, asociațiile de producători agricoli, societățile agricole și de industrie alimentară, precum și cu servicii de consultanță agricolă particulare.

Structura organizatorică a Oficiilor Județene de Consultanță Agricolă

Oficiile județene de consultanță agricolă (O.J.C.A.) reprezintă unități bugetare cu personalitate juridică subordonate A.N.C.A. prin care se realizează programele de consultanță agricolă la nivel județean și local.

Oficiile Județene de Consultanță Agricolă au în structura lor următoarele subdiviziuni :Serviciul tehnico-economic;Serviciul de instruire, strategii și informații;Serviciul finanțe și administrație.

La nivelul O.J.C.A. se constituie un Colegiu tehnic al Oficiului, alcătuit din director, contabil șef, reprezentant Direcția Generală pentru Agricultură și Industrie Alimentară, reprezentant al Centrelor Locale de Consultanță Agricolă, specialiști din cercetare și din învățământul superior, reprezentanți ai fermierilor, organizațiilor profesionale și sindicatelor agricole.

Dintre atribuțiile generale ale O.J.C.A., mai importante sunt următoarele:

- ◆ aplică strategia A.N.C.A. la nivel județean și comunal;
- ◆ verifică și urmărește realizarea programelor de activitate anuală ale C.L.C.A.;
- ◆ urmărește și evaluează impactul activităților de extensie și consultanță asupra fermelor private din județ;
- ◆ realizează o interferență între furnizorii și utilizatorii informațiilor în vederea obținerii și utilizării corecte a informației;
- ◆ dezvoltă și menține legătura cu Universitățile Agronomice, Stațiunile de Cercetare, cu furnizorii de materii prime și materiale, cu companiile de prelucrare agricolă;
- ◆ realizează o bază de date specifice care cuprind informații din managementul agricol pentru sistemele agricole tipice din județ;
- ◆ dezvoltă managementul personalului județean și comunal al A.N.C.A., identifică nevoile educaționale și de instruire, dezvoltă și promovează cunoștințele și aptitudinile profesionale, în special în planificarea managementului extensiei, utilizează metodele de extensie și de management privind afacerile din agricultură;
- ◆ introducerea printre fermierii privați intențiilor, obiectivele și programele create de ANCA;
- ◆ elaborarea strategiilor locale, specifice pentru consultanța adresată fermierilor, precum și a obiectivelor și strategiilor pe termen lung;
- ◆ dezvoltă și adresează grupurilor locale mesajele de consultanță;
- ◆ furnizează sprijin logistic și financiar pentru implementarea recomandărilor consultanților (broșuri, materiale informative, afișe);
- ◆ promovează schimburi de experiență regulate între agenții din comune și personalul de execuție;
- ◆ asigură participarea agenților de consultanță la formulare deciziilor, a recomandărilor și a oricărui altor aspecte care îi privesc;
- ◆ asigură participarea agenților de teren la seminarii și cursuri de pregătire în județ.

Centrele locale de consultanță agricolă, în număr de 749, sunt organizate și funcționează ca unități bugetare fără personalitate juridică, fiind în subordinea tehnică și administrativă a O.J.C.A. Centrele Locale de Consultanță Agricolă sunt conduse de un șef de centru care este numit, în condițiile legii, de către directorul O.J.C.A. Atribuțiile generale ale Centrelor Locale de Consultanță Agricolă sunt următoarele:

- aplică, în teritoriu, programele A.N.C.A.;
- asigură, la nivel comunal, implicarea și participarea fermierilor în activități de extensie și consultanță;

- realizează colectarea, prelucrarea și analiza datelor tehnice și financiar-economice specifice localităților rurale, în vederea stabilirii unei imagini corecte și detaliate a situației fermierilor și a grupurilor vizate pentru activități de extensie;
- ia parte la formularea deciziilor care se iau la nivel județean sau național și care vizează pe fermieri și grupurile sociale din mediul rural;
- asigură sprijinul logistic pentru intervenția în comune a echipelor județene de extensie, în situația în care C.L.C.A. nu poate rezolva unele situații complexe;
- participă la seminările de instruire organizate de O.J.C.A.

Oficiul Județean de Consultanță Agricolă Iași, înființat în ianuarie 1999, are în componență specialiști în domeniile agricultură, horticultură, medicină veterinară, zootehnie, economie agrară, mecanizare, informatică, drept, care își desfășoară activitatea în 74 de comune și 3 orașe.

Personalul angajat provine de la Direcția Generală pentru Agricultură și Alimentație Iași, prin preluarea unui număr de 45 de specialiști din care 12 în aparatul propriu și 33 de Centrele Locale de Consultanță Agricolă. În anul 2001 datorită descentralizării la nivel local dar și a reducerii de personal Oficiul Județean de Consultanță Agricolă Iași rămâne cu 28 de specialiști din care 9 în aparatul propriu și 19 specialiști la Centrele Locale de Consultanță Agricolă, în 35 comune și 4 orașe.

În anul 2004 în cadrul de Oficiul Județean de Consultanță Agricolă Iași și-au desfășurat activitatea 28 de specialiști din care 10 specialiști în aparatul propriu și 18 specialiști la Centrele Locale de Consultanță Agricolă. Specialiștii din aparatul propriu al OJCA Iași în număr de 6 au arondate pentru coordonare toate Centrele Locale de Consultanță Agricolă pentru a-i îndruma pe specialiști din aceste centre.

În județul Iași există 18 Centre Locale de Consultanță Agricolă care coordonează activitatea din toate orașele și comune județului. Dotarea acestor centre cu este precară, neexistând tehnică informațională, tehnică video, internet care ajută la desfășurarea activităților.

Tabelul 1.1

Specificare	România		Județul Iași	
	ha	%	ha	%
Fond funciar – total, din care:	23839071	100,0	547558	100,0
1. Suprafața agricolă–total, din care:	14801663	62,1	379051	69,2
* teren arabil	9350775	39,2	250442	45,7
* pășuni naturale	3402675	14,3	86937	15,9
* fânețe naturale	1503353	6,3	20269	3,7
* vii și pepiniere viticole	281817	1,2	12557	2,3
* livezi și pepiniere	263043	1,1	8846	1,6
2. Suprafața neagră agricolă–total, din care	9037408	37,9	168507	31,0
* păduri	6672326	28,0	99201	18,1
* ape	880469	3,7	13087	2,3
* terenuri din intravilan	512072	2,1	16974	3,5
* terenuri cu destinații speciale	972541	4,1	39245	7,1

Structura fondului funciar pe categorii de folosință – 2004

Tabelul 1.2.

Structura terenului agricol pe categorii de folosință -2004

Specificare	România		Județul Iași	
	ha	%	ha	%
1. Suprafața agricolă-total, din care:	14801663	100,0	379051	100,0
* teren arabil	9350775	63,1	250442	66,1
* pășuni naturale	3402675	23,0	86937	23,0
* fânețe naturale	1503353	10,2	20269	5,3
* vii și pepiniere viticole	281817	1,9	12557	3,3
* livezi și pepiniere	263043	1,8	8846	2,3

Tabelul 1.4.

Densitatea (încărcătura) animalelor la 100 ha – 2004

Specificare	România			Județul Iași		
	Mii cap.	UVM/100 ha	cap/100 ha	mii cap.	UVM/100 ha	cap/100 ha
Total	-	54,5	-	-	85,0	-
* bovine, total-din care:	3143	22,1	22,1	125	35,1	35,1
-vacii și juninci	1794	-	-	62	-	-
* porcine, total-din care:	7194	23,2	77,2	185	22,2	73,9
scroafe de prăsilă	515	-	-	17	-	-
* ovine și caprine, total-din care:	8994	9,5	63,3	411	17,3	115,3
Oi și mioare	6354	-	-	307	-	-
* cabaline	839	5,8	5,8	46	12,1	12,1
* păsări, total-din care:	69480	3,0	740,7	2073	3,3	829,3
ouătoare adulte	37272	-	-	1595	-	-
*albine (mii fam.)	620	-	-	18	-	-

Tabelul 1.3

Structura culturilor în terenul arabil – 2004

Specificare	România		Județul Iași	
	ha	%	ha	%
Suprafața cultivată-total, din care:	8972592	100,0	247112	100,0
1. Cereale pentru boabe-total, din care:	5920583	66,0	169070	68,4
-grâu și secară	2033401	22,7	39505	16,0
-orz și orzoaică	517213	5,8	6633	2,7
-ovăz	228068	2,5	5082	2,0
-porumb	3128915	35,0	116594	47,2
2. Leguminoase pentru boabe-total, din care:	44739	0,5	2368	1,0
-mazăre	14033	0,2	499	0,2
-fasole	29159	0,3	1869	0,8
3. Plante textile	3408	0,1	8	-
4. Plante uleioase-total, din care:	1156097	12,9	16323	6,6
-floarea soarelui	962150	10,7	13486	5,4
-soia	147267	1,6	1996	0,8
5. Plante pentru alte industrializări-total, din care:	136345	1,5	9246	3,7
-sfeclă pt. zahăr	117800	1,3	8893	3,6
6. Cartofi total, din care:	261344	2,9	8231	3,3

Specificare	România		Județul Iași	
	ha	%	ha	%
-cartofi de toamnă	229026	2,6	7823	3,2
7. Legume-total, din care:	223185	2,3	8633	3,5
-tomate	47687	0,5	1404	0,6
-ceapă uscată	36387	0,4	1767	0,7
-varză	37402	0,4	1115	0,4
8. Pepeni verzi și galbeni	44425	0,5	808	0,3
9. Plante de nutreț-total, din care:	1128687	12,6	31156	12,6
-perene vechi și noi	693622	7,7	13417	5,4
-anuale pt. fân și masă verde	302601	3,3	12885	5,2
-plante pt. siloz	89706	1,0	3023	1,2
-rădăcinoase pt. Nutreț	39535	0,4	1621	0,6
10. Seminte și seminceri-total	53779	0,6	1269	0,5

Tabelul 1.5.

Situația exploatațiilor agricole private la nivel de județ –2004

Specificare	Supraf. agricolă totală (ha)	Exploatații individuale		Asociații familiale		Societăți agricole	
		Număr	Pondere în supraf. agr. a județului (%)	Număr	Pondere în supraf. agr. a județului (%)	Număr	Pondere în supraf. agr. a județului (%)
Județul Iași	294539	52682	42,56	340	41	131	16,44
România	11509885	3610494	72	15031	13	3956	15

Tabelul 1.6.

Repartizarea orașelor și comunelor județului Iași pe Centre Locale de Consultanță Agricolă

Nr. crt.	Centre Locale de Consultanță Agricolă	Orașe și comune arondate
1	Deleni	Comuna Ceplenița, Comuna Deleni
2	Hîrlău	Oraș Hîrlău, Comuna Scobinți
3	Strunga	Comuna Stunga, Comuna Butea
4	Târgu Frumos	Oraș Târgu Frumos, Comuna Târgu Frumos, Comuna Bălțați
5	Popești	Comuna Popești, Comuna Sinești
6	Miroslava	Comuna Miroslava, Comuna Bîrnova
7	Ciurea	Comuna Ciurea, Comuna Scînteia
8	Voinești	Comuna Voinești, Comuna Horlești
9	Popricani	Comuna Popricani, Comuna Țigănași
10	Șipote	Comuna Șipote, Oraș Vlădeni
11	Rediu	Comuna Rediu
12	Aroneanu	Comuna Aroneanu
13	Holboca	Comuna Holboca, Comuna Bosia
14	Tomești	Comuna Tomești, Comuna Țuțora
15	Comarna	Comuna Comarna, Comuna Prisecani
16	Costuleni	Comuna Costuleni, Comuna Moșna
17	Răducăneni	Comuna Răducăneni, Comuna Grozești
18	Gorban	Comuna Gorban, Comuna Cozmești

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

1. Activitatea de consultanță agricolă la nivelul județului Iași este deficitară deoarece numărul de consultanți de teren la Centre Locale de Consultanță Agricolă este extrem de mic iar suprafața repartizată fiecăruia este mare.

2. Județul Iași prezintă unele particularități în ceea ce privește desfășurarea activităților de consultanță agricolă datorită factorilor generali și specifici.

3. Personalul Oficiului Județean de Consultanță Agricolă Iași și respectiv cel din Centre Locale de Consultanță Agricolă s-a perfecționat prin diferite cursuri, însă pregătirea metodică este deficitară.

BIBLIOGRAFIE

1. **ARION, Felix Horațiu** - *Consultanța exploatațiilor agricole românești*, Teză de doctorat, Universitatea de Științe și Medicină Veterinară Cluj Napoca, 2004
2. **CIUREA, Ion Valeriu; LĂCĂTUȘU, Gheroghe; PUIU, Ioan** - *Consultanță Agricolă*, Iași, România, 2000
3. **KUBR, Milan** - *Management - consulting*. AMCOR, București 1992.
4. **SĂLĂJAN, Cosmin**, - *Consultanță și extensie în agricultură*, Editura Orizonturi Universitare, Timișoara, 2004
5. **TURCUMAN, Mihail Traian** - *Consultanța agricolă - aspecte teoretice și cercetări în domeniu* referat al tezei de doctorat Studii privind optimizarea activităților de consultanță agricolă în județul Iași, 2004